

Synod Information

4 2022. Synoden

1983-2023: en besannad profetia?

- * Beträktelse: Snart dags att fira (HS). 2
- * Hälsning från ordföranden: En hägring? 3
- * Från Tankesmedjan: En Ny Bok om Kyrkan – pånytt. 4
- * Internationellt: Oberoende granskare (JN). 5
- * Några tankar kring riksdagsvalet (LG). 7
- * Lokalt nedslag: Markusgården (GP). 8
- * Om Luthers kamp mot ovisshetens monster (LE). 9
- * Lär känna engelska vänstift och danska menigheter! 9
- * Var hittar jag vettig gudstjänst, präst och bibelstudium? 9

– Stöd Synodens arbete – vision och opposition!

* Förbön och gåva: plusgiro 78 05 51-8.

* Medlemsavgiften 2022 200:- (girot ovan).

Ny medlem?! Medlemskapet visar ditt intresse men också din medverkande till att Synoden som frihetstecken syns. Maila info@synoden.se eller ring ordföranden direkt, se sid 10!

(Obs - Jönköpingsdekanatets medlemmar har eget giro!)

Välkommen till Stilla dygn 24 mars och Synodstämma lördag em 25 mars 1983–2023!

Det Stilla dygnet inleds fredag 24/3 kl 13 (lunch). Bibelsamtal kl 16 med kaplan Kurt Enström. Lördag morgonmessa kl 8.30.

Lördag förmiddag är biskop em Rod(erick) Thomas inbjuden att hålla seminarium om Engelska kyrkans Resurskyrkoprojekt. Det är ett missionsprojekt finansierat för att ge nya incitament till kyrkor som förlorat den gudstjänstfirande församlingen.

Stämman inleds med föredrag av biskop Rod kl 14.

I det fall man överväger donationsgåvor och vill få klarhet i lämpliga specificeringar är man välkommen att höra av sig till arbetsutskottet /Synodrådet, ev. Synodstämman.

Årets ekonomi omfattar f.n. ca 45.000.

Synod Info per post med inbetalningskort till alla intresserade utan specifik kostnad men gärna en gåva! Maila info@synoden.se
Adressetiketten visar senaste året för medlemskap A eller gåva B.

Betraktelse: Snart dags att fira...

Det kan låta som en floskel, men Guds rike är nära, väldigt nära.

Strax firar vi Herren Jesu födelse. Han är med andra ord redan född, - för mer än tvåtusen år sedan. Det är verkligen inte vilken födelse som helst vi talar om. Vi firar att den Treenige Guden blivit människa och för att han vill visa oss sitt rike. Jesus strävade inte efter egen makt. Hans livskallelse var inte att bli populär bland människorna utan att uppenbara för oss vem Gud är. Inte heller försökte han skaffa sig en position. Tvärtom; Han till och med drog sig undan när de ville göra honom till kung. Och ändå var han en kung.

När Jesus stod inför Pontius Pilatus, anklagad för att vara judarnas kung, svarar han att hans rike inte är av den här världen. Men vad gör du då här, undrar Pilatus? Bra fråga, men Jesus blir inte svaret skyldig: ”Jag har kommit för att vittna om sanningen.” I vår tid finns otaliga svenskar som inte känner sanningen. Många menar att det är omöjligt att tala om sanningen, men inte för Jesus.

Vid flera tillfällen är Jesus mån om att betona samhörigheten med Johannes döparen. Den Treenige Guden var med andra ord inte bara mån om att bli människa. Han ville bli döpt av Johannes döparen därför att han också ville dela våra livsvillkor. Han kommer in i våra liv för att forma oss till sig. Det är en process som går genom död till liv, en process som kan ta sjuttio eller åttio år om den blir lång. Det händer att den blir betydligt kortare, men också att den blir längre.

Det är ingen nyhet att vi ska fira jul. Förberedelserna är i full gång, men julfirandet kan förnyas och fördjupas på många olika sätt. Genom att hemma gemensamt lyssna till läsandet av julevangeliet, i samband med bordsbönen tacka Gud för att Han blev människa eller ge en julkapp till någon utanför familjekretsen. Än finns det tid att fundera ut någonting.

Guds rike är här. Det finns fortfarande tid att vända sig till den Treenige Guden och att vittna om sanningen, om honom som är försoningen för våra synder och inte bara för våra utan för hela världens.

Håkan Sunnliden, präst och bibellärare

Stellan Bengtsson har gett ut en Evangeliepostilla i tre band över kyrkoårets samtliga texter, med frakt 750 kronor. Recenserad i Kyrka och Folk nr 11 2022. Predikningarna kan användas i den egna andakten eller tillsammans i hemgrupp söndagar då det är svårt att finna en gudstjänstgemenskap på annat sätt. Intresserade kontakter honom direkt på e-adressen: stellanbengtsson@outlook.com eller telefon 070 648 52 08. Tack!

Hälsning från ordförande: En hägring?

Kära vänner,

Det är 40 år sedan det nya kyrkomötet började ta form 1982 – likt en skugga av vår riksdag. Jag ser inte några jubileer för det, snarare vad som ser ut som en första ordentlig motgång. Socialdemokraters motion(er) om tvång för präster att genomföra samkönade vigslar, nu även understödda av Borgligt alternativ, bromsades. Är detta en hägring? Läronämndens veto gäller över nästa kyrkoval. Väntar utrensning likt 1957–58?

De jubileer som har hållits efter ämbetsfrågan 1958 (efter biskop Bertils pensionering), har i sak handlat om att kritikerna fick rätt. Den utveckling som man 1958 varnade för, ett förändligande och politiserande av den kristna tron, dominerar ännu. Att man 1982 samtidigt förklarade samvetsklausulen obsolet förtydligar den samvetslösa grunden för 1982-års beslut.

När riksdagen tio år senare fattade beslut om den första s.k. värdegrunden för grund- och gymnasieskolan (-94) var bakgrunden att man under 80-talet insett att man saknade grundläggande moralisk kompass. Men istället för att driva på implementeringen av “den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism”, så står det faktiskt i värdegrunden, har det blivit kompromissbegreppet, tillagt i sista meningen i det stycket, som blivit utbildningssystemets stora ansats: “Undervisningen i skolan skall vara icke-konfessionell”. Men problemet med värdegrunden är att den (nödvändigtvis?) vilar på samma grund som regeringsformen: majoritetsdemokrati, utan reservationer. Att den därmed är värdelös som grund problematiseras åtminstone i viss litteratur för lärarutbildningen. När jag gick lärarutbildningen 2005-2008 definierade skolverkets kontrollant demokrati med ‘pride’ och byggande av moskeer. Det skulle ge en annan grund om värdegrunden underordnades deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna.

Det behövs incitament utanför landet för att få perspektiv:

(1) Vi kan åtminstone tacka avgående ärkebiskop, med hennes tyska bildningsbakgrund, för tanken om samvete som självklar (är det postmodernt att se det som anpassningsbart?). För statsminister Löfven krävdes en pandemi för att referera sunt förnuft och samvete.
 (2) I början av min tid i Sankt Petersburg (2001) visade läraren i engelska (i den ortodoxa prästutbildningens föreläsningssal) var porträttet av Lenin hängt under Sovjettiden. Läraren hade själv varit elev där. I svensk prästutbildning, under slutet av 80-talet, fanns den principiellt gudlösa filosofin i läroböckerna, svart på vitt i Lund.

(3) Engelska kyrkans fem vägledande principer (samvetsklausulen) tycks däremot fungera, se följande referat sid **XX**. Men (också) där brinner ännu frågan om samkönade vigslar.

Till årsmötet 25 mars 2023 bjuder Synodrådet in en biskop som var en av nyckelfigurena när dessa vägledande principer formades. För dessa evangelikala tycks frågan om kvinnor som präster underordnad frågan om synd och nåd (Se Sy Info 2/2018ff.). Det är sant att om frälsningsläran förvrids, så förvrids allt annat (I Augsburgska

bekännelsen artikel 5 kan inte frälsningslära och ämbetsförståelse skiljas åt). Vid årsmötet ber vi biskopen fokusera missionsfrågorna. I Engelska kyrkan har missionsfrågorna haft ett helt annat utrymme än här, bl.a. i s.k. 'Resource'-projekt. Det betyder att man med gemensam finansiering satsar personal i kyrkor som förlorat sin gudstjänstfirande församling. Medarbetargruppen får verka där tills en ny kärna byggs upp.

Är årets kyrkomötesbeslut bara en hägring? Oavsett svaret är vårt grundläggande uppdrag mission. Kristus föddes in i en tillsynes hopplös tid, med bud om liv och hopp! Frågan om den missonerande kyrkan har åtminstone följt Synoden från dag ett!

Med önskan om en välsignad Advents- och Jultid i Kristus!

Mvh Jonas Nilsson, ordf.

Från <https://synoden.se/tankesmedja/> 75 bidrag:

Nr 75. Man & kvinna i Kristus II – biologi och identitet (IV)

Nr 74. En bok om Kyrkan 1942 och En Ny Bok om Kyrkan 1989 – pånytt.

Nr 73. Man & kvinna i Kristus I – samlevnadsformer (IV)

Ur inledningen till bidrag 74: En bok om Kyrkan 1942 och En Ny Bok om Kyrkan 1989 – pånytt.

I ett oerhört pressande läge för Sverige tillkom *En bok om kyrkan* 1942. Tyskland stod på höjden av sin makt, vårt land var helt omringat. Ingen hjälp utifrån var att vänta, om Tyskland valde att invadera. I Norge kämpade folkkyrkan en ojämn kamp mot Quisling-regimen, i Tyskland var Bekännelsekyrkan nästan lamslagen. I Sverige var folkkyrkans kristna legitimitet allvarligt ifrågasatt av den frikyrkliga kritiken. I detta läge tog biskop Gustaf Aulén initiativet till att samla landets teologer till en gemensam reflektion över vad Kyrkan verkligen är. Perspektivet är utifrån Svenska kyrkan. Det ekumeniska medvetandet är svagt, likaså frågan om Kyrkans relation till samhället och tidsandan. Utan att nämna saken vid namn, belyser Gustaf Aulén kyrkokampen i Tyskland och Norge i sin uppsats om kyrkan och rättsordningen. Det var mycket som inte var möjligt att säga 1942.

Under 1900-talets sista årtionden pågick en intensiv diskussion kring kyrkans skiljande från staten. Riktningen var tydlig, och det blev också ett ”skiljande” år 2000. Det var också tydligt i vilken riktning den nya kyrkoorganisationen skulle gestaltas. Det var en ”demokratisk”, d.v.s. partistyrd kyrka som nu skulle införas. I denna situation bildades Svenska kyrkans fria synod för att ge kyrkfolket en röst. Det målet nåddes inte, men 1985 tog synoden ett viktigt teologiskt initiativ. Folke T. Olofsson och Christian Braw fick i uppdrag att gestalta *En ny bok om Kyrkan*. Den skulle markera att det snart var 50 år sedan *En bok om kyrkan* kom ut. För projektet bildades en ny organisation med syftet att ge ut den nya boken. Det innebar att

synoden inte längre hade inflytande över arbetet, och det betydde också att boken kunde breddas. Så blev det också. Den nya boken fick medarbetare från Norge, Danmark, Tyskland, Ungern och Sydafrika.

1942 års bok blev avgörande för vad man då kallade *Den nya kyrkosynen*. I tidigare kyrkotänkande inom Svenska Kyrkan hade man utgått från Kyrkan som institution, d.v.s. en gudomligt reglerad verksamhet, en nådesinrättning. J.A. Eklund och unglyrklygheten hade talat om Kyrkan som en historisk verklighet ”Fädernas kyrka i Sveriges land”. Einar Billings folkkyrkotanke hade utgått från ”den förekommande nåden”, ett begrepp som Billing tagit upp från ortodoxin och gjort till något annat. Denna vision hade varit frigörande för många; ännu i *En bok om kyrkan* behandlas den i tre avsnitt. Men den var avsedd för invärtes bruk och den fungerade inte i diskussionen med frikyrklygheten. Den delade med all liberalteologi svagheten att inkarnationen ersatts med en princip eller abstraktion. Läs hela:

<https://synoden.se/onewebmedia/En%20Bok%20om%20Kyrkan%201942%20och%20En%20Ny%20Bok%20om%20Kyrkan%201989%20%E2%80%93%20pa%CC%8A%20nytt.%20%20%282%29.pdf>

Internationellt: Engelska kyrkans oberoende granskare I.

Utmaningen med Engelska kyrkans fem vägledande principer 2014 (5 GP – Five Guiding Principles) blir tydlig när man får tillfälle att läsa den oberoende granskarens fem rapporter 2015-2020. Se nätadressen: ‘House of Bishops’ Declaration on the Ministry of Bishops and Priests (Independent Reviewer)’. Det utmanande intrycket i mina ögon ligger närmast i att det tycks fungera, väl!

De fem vägledande principerna handlar om biskopsmötets förväntan på vigningskandidaterna. Det gäller en implementering av en respekt för kollegors och församlingarna övertygelser när det gäller förståelsen av biskops- och prästämbetet som menat för manliga herdar. Här först en översyn över de fem principerna:

1. Att Engelska kyrkans beslut att ämbetet gäller såväl man som kvinna oavsett, betyder att tjänst och innehavare ska respekteras.
2. Att alla som gör tjänst i Engelska kyrkan ska erkänna att ett klart beslut fattats (det gäller även präster från Sverige som gör tjänst i England).
3. Att Engelska kyrkan som delar det historiska ämbetet med andra kyrkor, liksom med anglikanska provinser som inte öppnat präst- eller biskopsämbetet för kvinnor, erkänner att det är ett beslut för att få en större klarhet med hela Guds kyrka.
4. Att de i Engelska kyrkan som av teologisk övertygelse inte kan betjäna av kvinnor i biskops- eller prästämbetet också fortsättningsvis ska räknas som del av den anglikanska lärotraditionen, att Engelska kyrkan ska möjliggöra för dem att blomstra med sina kretsar.
5. Denna pastorala och sakramentala omsorg ska gälla utan tidsbegränsning och på ett sätt som ska vidmakthålla största möjliga gemenskap och ömsesidiga blomstring över hela Engelska kyrkan.

Jag vill i denna första del (I) lista de tre fall av klaganden från kyrkoråd (A-C) som kommit in 2015-2020. I senare Synod Info följer

sex enskilda bekymmer (a-f) som också behandlats. Möjligheten att få klagan prövad gäller bara sådana kyrkoråd som fattat beslut om deklARATIONEN (att stiftsbiskopen utser extra biskop). Den oberoende granskaren ska först undersöka om klagan är befogad, inte minst frågan om kyrkorådet samrått med stiftsbiskopen.

* Kyrkorådet för S:t Georgs Headstones församling 31/10 2018.

Det gäller vilken biskop som man frågar efter. Kyrkorådet hade tidigare tagit emot biskops tillsyn i enlighet med överenskommelsen om *Flying bishops* 1993 (PEV:s). Inför den aktuella uppdateringen hade man specificerat sig i fyra punkter:

1. Manlig biskop i historisk, apostolisk och sakramental succession. 2. Att biskopen inte vigts av biskop som dessförinnan vigt kvinna. 3. Att biskopen inte var omgift. 4. Biskop som endast viger män till präster.

Dåvarande Londons stiftsbiskop som snart själv skulle pensioneras, hade utsett en pensionerad biskop vilket var första anledningen till klagan. Ärendet blev liggande i väntan på den nya stiftsbiskopen i London. Hon utsåg då en biskop som vigts av biskop som inte bestod kyrkorådets andra krav. Den nya Londonbiskopen föreslår då en biskop som faller för kyrkorådets tredje krav. Kyrkoherden och stiftsbiskopen möttes men det slutade med att kyrkorådet klagade.

Den oberoende granskarens slutsats blev att kyrkorådet inte hade rätt i sin klagan. Deklarationen (om minoriteterna) gäller inte sådana avväganden (vilken biskop som vigt den manlige), inte heller frågan om omgifte. Kyrkorådet hade också klagat över alternativet karismatisk biskop. Granskaren påpekar att suffraganbiskopar av olika tradition länge betjänat församlingar också av annan tradition. Kyrkorådet fick formellt välja mellan den omgifte eller karismatiska men kunde räkna med den pensionerades hjälp i praktiken.

* Kyrkorådet för Lullingtons och Orchardleighs kyrkor 7/1 2021.

Den oberoende granskaren beskriver församlingen (i ett flerförsamlingspastorat), som ovanlig, den räknas vare sig som anglo-katolsk eller karismatisk. Klagan omfattar 271 sidor med 817 sidor appendix. Framför allt är granskaren irriterad därför att händelserna är äldre än regeln tre månader. Det skulle gälla sju tjänstefel av stiftsbiskopen (Bath och Wells stift liksom dennes ersättare i Taunton). Men granskaren resonerar att om där finns goda skäl kan han göra undantag vad gäller tisdfristen. 2016 hade man önskat gå in under deklARATIONEN, bekräftat 2018. Nu hade stiftsbiskopen utsett en kvinnlig tjänsteinnehavare till flerförsamlingspastoratet och kyrkorådet tyckte sig stå maktlösa. Men granskaren avvisar både att kyrkorådet skulle kunna göra legala anspråk utifrån deklARATIONEN och att den skulle utesluta kvinnors tjänsteinnehav i sådana flerförsamlingspastorat. Felet var att man inte gjort undantag vad gäller den prästliga tjänsten i dess kyrkor. Två av kyrkorådets sju klagomål såg granskaren motiverade.

* Den tredje klagan, 20/12 2020 (inte rapportens datum), gäller kyrkorådet för S:t Barnabas Southhampton, Winchesterstiftet i södra England. Den är ännu under behandling när granskaren skriver sin årliga rapport 26/2 2021. Den aktuella granskningsrapporten är

daterad föregående dag. Det är en smärtsam historia för stiftet vill upplösa församlingen och föra samman den med S:t Marias intill som inte gått in under deklarationen. Kyrkorådet ser sig som en diskriminerad anglo-katolsk församling. Deras sjuttioårige kyrkoherde tvingas nu gå i pension. Granskaren resonerar om de självvårdsmässiga implikationerna och beslutar att ta klagan på allvar. Oktober 2019 hade stiftsbiskopen i Winchester tillsammans med den anglo-katolske biskopen av Richborough (PEV-suffragan) strukit under att man behövde reorganisera sig. Det finns ännu en anglo-katolsk församling i samma stad. Granskaren konstaterar att båda de anglo-katolska församlingarna i miljonstaden har negligerats. Grannförsamlingens stil och gudstjänst är av annat slag.

Men biskopen kunde konstatera att församlingens röstberättigade sjunkit från 57 personer 2010 till 16 2019. Genomsnittliga gudstjänstdeltagandet sjönk från 27 2015 till 17 2019. Under nio år hade man haft 7 dop, 7 begravningar och inga bröllop. Av 5.000 församlingsbor kommer 0,3% till gudstjänst, den sämsta statistiken i Southampton. 61% av befolkningen är mellan 18-29 år med många studenter. Stiftet vill nå de nya generationerna. Granskaren relaterar till talet om 'blomstring' i den femte vägledande principen men påpekar att församlingen ifråga fått mer än de själva kunnat bidra med och att församlingslivets förutsättningar lokalt inte är biskopens ansvar utan de ansvariga gudstjänstfirarnas. Granskaren finner klagan orätt.

Den först tillsatte granskaren lämnade 31/1 2018. Han citerar en ärkediakon i Berkshire: "...i det stora hela går det anmärkningsvärt bra. På lokalplanet agerar Engelska kyrkan känt flexibelt, med god humor och pragmatism."

JN.

Läs själv rapporten 2017 sid 5:

<https://www.churchofengland.org/sites/default/files/2018-08/IR%20Annual%20Report%202017%20-%20final%20.pdf>

Några tankar kring riksdagsvalet 2022.

Årets valrörelse inför valet till Sveriges Riksdag präglades mycket av aktuella kriser. Skyhögt elpris, skyhöga drivmedelspriser, kraftig inflation, högre räntor och annalkande lågkonjunktur. Och som om detta inte var nog, ett pågående krig i Ukraina och dagligt våld i samhället.

Inte oväntat blev valresultatet ett regeringsbyte. Det intressanta är dock, att trots flera samhällskriser, var valrörelsen nästan helt befriad från värderingsfrågor och existentiella samtal. I stället ägnade sig flera partiföreträdare åt att tillvita motståndaren olika politiska kulörer. Själva grundfundamentet i ett samhället kan inte byggas på förslag om olika punktinsatser.

Ett samhälle utan en värderingskompass kommer inte i längden att kunna klara det så kallade samhällskontraktet. Flera av nuvarande problem i vårt land har sitt ursprung i ett svagt socialt nätverk, som håller ihop samhället och dess funktioner. Om inte medborgarna i landet har en gemensam etisk kompass, byggd på trygga värderingar

överförda till kommande generationer, är resultatet vi idag ser inte oväntat.

Den kristna grundtanken med samhället är att ingen människa är en ö, utan hon behöver trygga relationer och socialt sammanhang för att klara de påfrestningar som tillvaron innehåller.

Den stora frågan är hur vi kan återskapa ett bättre samhälle än det vi nu ser. Det kan aldrig vara acceptabelt att ex. psykisk ohälsa hos de unga ökar år efter år och frågor om meningen med livet blir obesvarade. Kristi Kyrka har svar på de flesta frågor som människor har. Därför är arbetet för att återupprätta bl.a. Svenska Kyrkan till det som är hennes huvuduppgift, ett högprioriterat uppdrag.

Lars Gustafsson

Lokalt nedslag: Visionen om en böne- och boendegemenskap – Markusgården i Göteborg.

Markusstiftelsen i Göteborg grundades 1988 med Laurentiistiftelsen i Lund och Sankt Ansgar i Uppsala som förebilder. Sommaren 2000 öppnades studenthemmet Markusgården i Johanneberg för uthyrning av rum till studenter. Kapellet iordningsställdes 2001 och altaret 2003. Hans Jönsson var drivande i bildandet av stiftelsen och studenthemmet. Han reste dock snart till Lettland och blev präst i den lutherska kyrkan där. Biskop Bertil Gärtner utsågs till vår förste visitator och han har också välsignat kapellet och studentrummen. Efter hans hemgång 2010 var visitatorsuppdraget under en tid vakant. När Hans Jönsson utsågs till biskop av Liepaja, var det naturligt att tillfråga honom om att vara visitator och han tillträdde detta uppdrag 2018.

Markusstiftelsens vision är ett kristet centrum med student- och gymnasisthem, kapell, kursverksamhet som främjar kristen tro och kristet liv. Kapellet är litet och iordningsställt i studenthemmets källare. Där har vi sedan dess regelbundet firat mässor och tideböner. Anslutningen har dock som regel varit liten och det har ofta varit jag ensam som deltagit i bönen. Under senare tid har dock en liten men successiv tillväxt av skaran skett och vi är nu ofta två eller tre på bönerna och ibland ännu fler på mässorna. De flesta kvällar sjunger vi kompletoret.

Styrelsen arbetar ständigt med hur verksamheten kan utvecklas. Under en period (1999-2009) hade vi lovsångsmässor på söndagkvällar i kyrkor i närheten. Vi har också haft en föreläsningsserie och en Bibelskola. Visionen är ett större centrum med flera verksamheter enligt ovan. Men som så ofta behövs mer pengar och fler engagerade personer.

Tipsa gärna blivande studenter om boendet. Gudstjänst- och bönelivet är dock inte bara tänkt för boende på studenthemmet, utan om man bor i närheten eller är på genomresa, är man mycket välkommen att delta.

Kontakt med Markusstiftelsen enklast genom

www.markusstiftelsen.se

Gunnar Persson, husfar

‘Tron är en levande och djärv förtröstan på Guds nåd’: Martin Luthers kamp mot ovisshetens monster.

Nedan följer baksidestext till boken med samma titel. Boken är skriven av doc Leif Eriksson, Vasa, kostar 35 euro och kan beställas direkt: leif.erikson@slef.fi

”Martin Luther (1483–1546) har gått till historien som en frimodig troshjälte som vågade utmana den mäktiga romersk-katolska kyrkan och som försvarade sina skrifter inför kejsar Karl V i Worms. Men under sina klosterår var Martin osäker och olycklig i sin tro. Han uppfattade Kristus som en sträng domare och sökte efter en nådig Gud. Det värsta av allt var att han trodde sig vara förutbestämd till helvetet.

Men Gud förbarmade sig över honom. När han studerade Romarbrevet 1:16 insåg han att ”Guds rättfärdighet” är något som Kristus har vunnit och som han fick ta emot i tro. Nu öppnades paradiset port för honom och han läste Bibeln med nya ögon – trons ögon. Ny förbyttes ovissheten om frälsningen i visshet och glädje och Luther kom att ägna resten av sitt liv att undervisa och predika om Jesus Kristus som är syndares frälsare.

I boken analyserar docent Leif Erikson Luthers viktigaste skrifter och finner att reformatorn fokuserar på Guds objektiva handlande i historien för oss människor i Jesus Kristus. Men det objektiva behöver också bli personligt. För att den enskilda människan skulle få del av Kristus och hans frälsningsverk undervisade Luther mycket var och hur det här sker, nämligen genom Guds ord, i dopet, nattvarden och bikten där den helige Ande delar ut Guds gåvor.

Luther var en god själavårdare som hade stor nytta av sin egen andliga kamp för visshet. Därför kan boken läsas både som en lärobok i dogmatik och som en bok i god kristen själavård.”

Lär känna engelska vänstift och danska menigheter!

Två kyrkor i Chelmsfordsstiftet/Engelska kyrkan (vänstift till Karlstad stift). Svenska kyrkan står i kommunion också med Anglikanska kyrkan. Goda chanser till utbyte!

* Romford, St Alban, Protomartyr, Kings Road, Romford, Essex

<https://stalbanromford.chessck.co.uk/>

* Christ church, Leyton, 73 Francis Rd, London E10 6PL

<https://www.christchurchleyton.org.uk/>

* Några danska menigheter inom ramen för frihetsordningarna:

<https://luthersk-netvaerk.dk/menighedsnetvaerk/medlemmer/>

Vettiga gudstjänster? Kontaktpersoner I Själens Nöd:

Hjälp att hitta präst för mässa i närområdet, bikt m.m., medlemmar på rimligt avstånd - kontakta någon av nedanstående:

Skåne/Blekinge: Lena A Artman 070 969 28 87

Malmö: sr Gerd Svensson 070 874 39 94

Kronobergs och Kalmar län: Christian Braw 0478 500 22

Jönköpings län: Mattias Fjellander 0371 173 19

Borås: Hanna Lindholm 070 881 01 39

Göteborg: Marie Persson 070 682 41 22

Bohuslän: Carl-Henrik Karlsson 073 773 89 74

Vadsbo kontrakt: Anders Ahlenius 0506 530 80
Östra Östergötland: Kurt Enström 070 533 45 48
Södermanland: Göran Hallberg 0151 303 04 (tidiga mornar)
Södertörn: Stellan Bengtsson 070 648 52 08
Västeråstrakterna: Anna-Karin Andersson 021 14 68 81
Norra Värmlands kontrakt: Stig Löwenspets 070 606 41 01
Dalarna: Bo Zetterlund 070 330 79 87
Hälsingland: Ulf Allenbäck 070 776 54 84
Mellersta Norrland: Gunvor Vennberg 073 824 01 16
Norra Norrland: Mats Rondahl 070 311 83 71

Glöm inte möjligheten till Bibelstudium på distans.

Christian och Karin Braw tar emot anmälan på tel 0478-500 22. Du får ett studiebreiv. Du ringer på angiven tid till gemensamt telefonnummer och inbjuds vara med genom att knappa in den kod du fått. Mer info per mail info@synoden.se.

Synodrådets ordförande 2022-2023 (20220326).

Ordf. Jonas Nilsson (2023), Hjälmseryd, Ängshuset, 576 94 Stockaryd, 072 931 83 42, nilsson.bja@gmail.com, v.ordf. Lars Gustafsson (2023) Träslövsläge.

v.ordf är även Synodens Tankesmedjas tf debattred och ansvarig utgivare, synodenstankesmedja@synoden.se

Önskar du förbön för dig, din eller er församling, bibelstudie-/gudstjänst-gemenskap, ring prästen Göran Hallberg 0151 303 04 (tidiga mornar).

– Vi ber, i bön om den Helige Ande efter Bibelns Ord på Svenska kyrkans bekännelses grund, att Herren ville befria, bevara och förnya Svenska kyrkan som en levande och missionerande kristen kyrka som söker den enhet Herren bad om. I Jesu Namn Amen.